

T.T.B. HALK SAĞLIĞI KOLU ÇALIŞMA RAPORU

(MAYIS 2006 – MAYIS 2007)

Halk Sağlığı Kolu (HSK)'nin, Mayıs 2006-Mayıs 2007 tarihleri arasında gerçekleştirdiği etkinlikler aşağıda sıralanmıştır.

1. SAĞLIK POLİTİKALARI

a) Sağlıkta Dönüşüm ve Aile Hekimliği (AH)

Son bir yıl içinde AH ve diğer Sağlıkta Dönüşüm bileşenlerinin hükümet tarafından hızla hayata geçirilmesi nedeniyle, HSK'nın gündemini ağırlıklı olarak bu konular belirlemiştir. Ülkenin değişik illerinde yapılan, Sağlıkta Dönüşüm ile ilgili çok sayıda etkinliğe kol üyeleri katkı sağlamıştır.

Sağlık harcamalarının artması, özellikle Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık harcamaları ile diğer kurumların karşılaştırılması ve ilaç giderlerinin artışı ile ilgili konularda derlenen bilgiler ve veriler paylaşılmıştır. Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası ile ilgili gelişmeler izleme alınmıştır.

“Düzce Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Değerlendirme Raporu” basımından sonra da, Düzce AH pilot uygulaması ile ilgili gelişmeler hakkında tüm toplantılarda bilgilendirme yapılmıştır. Birinci yılın sonunda Düzce Aile Hekimliği Pilot Uygulaması sonuçlarını yerinde incelemeye yönelik olarak Pratisyen Hekimlik Derneği tarafından yapılan çalışmaya destek verilmiş, inceleme sonrası kamuoyu ile paylaşılan “Düzce Modeli” Birinci Yıl Sonu Değerlendirme Raporu'nun hazırlanmasına katkı sağlanmıştır. Etkinliğe kol adına Dr.Muzaffer Eskiocak, Dr.Nilay Etiler ve Dr.Binali Çatak katılmıştır.

Pilot il olması planlanan 10 il için de değerlendirmeler ve izlemler için yapılabilecek programlar paylaşılmıştır. Eskişehir'de AH'nin başlaması sonrasında, 29.07.06 tarihinde Eskişehir'de 10 pilot ilin Tabip Odası (TO), TTB Merkez Konsey temsilcilerinin ve HSK adına Mehmet Zencir'in katıldığı toplantıda, bu illerin izlenmesi karara bağlanmıştır. İzmir TO Halk Sağlığı Komisyonu'nun da hazırladığı izlem kriterleri HSK'nın hazırladıklarıyla birlikte paylaşılmıştır. Özellikle Toplum Sağlığı Merkezleri'nin değerlendirilmesi önemli bulunmuştur. Genel olarak tıp, özel olarak da halk sağlığı çevrelerinde bu gündemin artarak yer alması amacıyla, mail gruplarında konunun tartışmaya açılmasına yönelik girişimlerde bulunulmuştur.

b) Mevzuat değişiklikleri:

HSK, 1 Temmuz 2006 Genelgesi, 1 Ağustos 2006 tarihinden itibaren ödeme listesinden çıkarılan ilaçlar, 28.07.06 tarihli AH Pilot Uygulaması Hakkında Yönetmelikte yapılan değişiklik (işyeri hekimleri, kurum hekimleri ve serbest çalışan uzman hekimlere AH olabilmeye yolunun açılması) gibi, son 1 yıl içinde gerçekleştirilen mevzuat değişikliklerini inceleyip, bu değişikliklerin “Sağlıkta Dönüşüm Programı” ile bağlantısı, halkın sağlığına ve sağlık personeline olan etkileri açısından

değerlendirilmesi çalışmalarını sürdürmektedir. Bu mevzuat değişikliklerinden sonra, hastane yatak işgal oranlarının, Bütçe Uygulama Talimatının incelenmesi gibi ilgili etkinlikler yapılarak Kol tarafından ve Merkez Konsey'e iletilmek üzere paylaşılmıştır.

Son gelişmelerden biri olan Sağlık Memurluğu'nun kaldırılmasına yönelik yasa tasarısı konusunda, Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin hazırladığı açıklama metnine destek verilmiştir. Konuyla ilgili olarak "Sağlıkta Dönüşüm ve Sağlık İnsan Gücü" konulu bir etkinlik planlanmasına karar verilmiştir.

c) Sağlık reformları-Ülke Örnekleri:

Ülke örnekleriyle ilgili daha önce paylaşılan verilerin ve makalelerin toparlanması amacıyla özellikle İzmir TO Halk Sağlığı Komisyonu'ndan HSK Yürütme Kurulu'nda bulunan arkadaşlarımız görev almışlardır ve çalışmaları devam etmektedir.

2. NUSRET FİŞEK HALK SAĞLIĞI GÜNLERİ

a) Etkinlikler

Nusret Fişek Etkinlikleri Hacettepe Üniversitesi ile ortak olarak sürmektedir. 03.11.2006 tarihinde gerçekleştirilen etkinlikte Prof.Dr.İzzettin Önder'in "*Sağlıkta Dönüşümün Ekonomi-Politik Değerlendirmesi*" başlıklı konferansı yer almıştır. Aynı gün Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin düzenlediği "*Halk Sağlığı Uzmanlarının İstihdamı*" konulu atölye çalışmasına Kol olarak aktif bir şekilde katılım sağlanmıştır. Yine Nusret Fişek anma etkinlikleri öncesi Halk Sağlığı araştırma görevlilerine yönelik ODSH kolu tarafından ODSH kursu (3.5 günlük) verilmiştir.

b) Ödüller

2006 yılı Halk Sağlığı Hizmet Ödülü Uzm.Dr. İsmail Hakkı Timur (Muğla İl Sağlık Müdürlüğü, Halk Sağlığı Uzmanı) ve Uzm.Dr. İsmail Sancak (Denizli İl Sağlık Müdürlüğü, Halk Sağlığı Uzmanı), Sağlık Ocağı Ödülü Kırklareli, Lüleburgaz Evrensekiz Sağlık Ocağı'na verilmiştir. 2006 Halk Sağlığı Bilim Ödülü verilmemiştir.

3. HALK SAĞLIĞI EĞİTİMİ

a) Gezici Eğitim Seminerleri (GES)

"Göç, Çevre, Bulaşıcı Hastalıklar ve Sağlık Örgütlenmesi Açısından Kentler" başlıklı 18. GES, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Adana ve Mersin illerinde, Dr.Muzaffer Eskiocak ve Dr.Mehmet Zencir'in danışmanlığında gerçekleştirilmiştir. 2007 yılı GES için hazırlıklar yapılmaktadır. Bu yıl alınan öneriler doğrultusunda AH pilot illerini kapsayan bir gezi düzenlenmesine karar verilmiştir.

b) Güz Okulu (İzmir TO Halk Sağlığı Komisyonu tarafından yürütülmektedir)

2006 yılında “Yerel Yönetimler, Yerelleştirme ve Sağlık” konulu Güz Okulu yapılmıştır. 2007 yılında yapılacak Güz Okulu için İzmir TO HS Komisyonu çalışmalarını sürdürmektedir.

c) Örgüt Okulları: Son bir yıl içinde Amasra, Adana ve Kocaeli’nde sağlık politikalarının ele alındığı örgüt okullarına destek verilmiştir. Amasra’daki etkinlik Ankara Tabip Odası tarafından yürütülürken, diğer iki etkinlik Sağlık ve Politika Çalışma Grubu tarafından yürütülmüştür.

d) Nevzat Eren Halk Sağlığı Sempozyumu: Ankara Tabip Odası Halk Sağlığı Bürosu tarafından düzenlenen etkinliğe kol olarak destek verilmiştir. Yedincisi yapılan etkinlikte “Üniversitelerde Özelleştirme ve Halk Sağlığı” konusu ele alınmıştır. “Üniversitelerin Özelleştirilmesi ve Araştırmalar” başlıklı sunum Dr.Muzaffer Eskiocak tarafından, “Topluma Dayalı Eğitim - Piyasaya Dayalı Eğitim” başlıklı sunum Dr.Mehmet Zencir tarafından yapılmıştır.

4. DİĞER ETKİNLİKLER

a) “Kentlerde Sağlık Örgütlenmesi-Çok Sektörlü Yaklaşım” Atölye Çalışması

Bu çalışma, kentlerde sağlık örgütlenmesi ve hizmet sunumunu 224 sayılı Yasa’nın ilkeleri ve temel kurgusu doğrultusunda geliştirerek günümüzün gereksinimlerine yanıt verebilecek bir model oluşumuna katkı sunmak amacıyla düzenlenmiştir. 13-14 Ocak 2007 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilen; sunum, grup çalışmaları ve forum-tartışma şeklinde sürdürülen etkinliğe yaklaşık 90 davetli kişi katılmıştır. Akademisyen halk sağlığı uzmanlarının yanı sıra sahada çalışan halk sağlığı uzmanları, aile hekimliği uzmanları, pratisyen hekimler, halk sağlığı hemşireleri (akademisyen ve sahada çalışanlar), tıp etiği uzmanları ve deontologlar, işçi sağlığı uzmanı, işyeri hekimleri, okul sağlığı çalışanları, diş hekimleri, ebeler, psikiyatrist ve sosyal bilimcilerin (sosyolog, demograf, şehir planlamacısı, kamu yönetimcileri) katılımı sağlanmıştır. Siyasal bilimler, yerel yönetimler, hasta hakları savunucuları ve sendikalardan da destek alınmıştır.

Etkinlik programı:

Sunum-I: Türkiye’de Kentler (Bülent Tanık)

Sunum-II: Kentlerde Sağlık Hizmetlerinin Örgütlenmesi Konusunda Birikimimiz: Yapılmış Çalışmalar (Dr. Hatice Giray)

Grup Çalışmaları:

GRUP-1: Kentlerde Sağlık Örgütlenmesinin İlkeleri: Çok sektörlü yaklaşım

Moderatör: Şevkat Bahar Özvarış, Raportörler: Nilay Etiler, Işıl Ergin

GRUP-2: Sosyalleştirme

Moderatör: Feride Saçaklıoğlu, Raportörler: Hatice Giray, Hakan Tüzün

GRUP-3: Aile Hekimliği Ülkemiz İçin Uygun Bir Model midir?

Moderatör: Muzaffer Eskiocak, Raportörler: Aslı Davas, Evin Aras

Grup raporlarının hazırlanması

Grup sunumları

Ortak tartışma

Yukarıda programı sunulan atölye çalışmasının grup raporları hazırlanmıştır. Önsöz ve sonuç bölümlerinin de eklenmesiyle kitapçık haline getirilmesine karar verilmiştir. Mayıs 2007 sonuna kadar basımın sağlanması planlanmaktadır.

b) HSK Çalışma Grubunun genişletilmesi

HSK'nın çalışma alanlarının zenginleşmesi amacıyla Türk Psikiyatri Derneği Koruyucu Ruh Sağlığı Bilimsel Çalışma Birimi üyeleri gruba davet edilmiştir. Ruh Sağlığı Örgütlenme Modeli, Ulusal Ruh Sağlığı Politikası konularında birlikte çalışma kararı alınmıştır.

c) Şiddet Sempozyumu

Şiddet ve toplumsal linç kültürünün gelişmesi ve son yıllarda giderek artması nedeniyle halk sağlıkçılar, psikiyatristler ve sosyal bilimcilerin katılımı ile TTB görüşü oluşturulması amacıyla bir etkinlik düzenlenmesi kararlaştırılmış ve 3 Mart 2007 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumun "Toplumsal Şiddet" başlıklı sabah oturumunun başkanlığını Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'ndan Doç. Dr. Burhanetin Kaya yapmıştır. Türkiye Felsefe Kurumu Başkanı Prof. Dr. İoanna Kuçuradi, Toplum ve Bilim Dergisi Yayın Yönetmeni Tanıl Bora, Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'dan Prof. Dr. Cem Kaptanoğlu ile gazeteci Ragıp Duran panelist olarak katılmışlardır.

Sempozyumun "Şiddet ve Sağlık" başlıklı öğleden sonraki oturumunun yöneticiliğini TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Muharrem Baytemür yapmıştır. Hatay Tabip Odası Genel Sekreteri Dr. Selim Matkap, Diyarbakır Tabip Odası İnsan Hakları Komisyonu üyesi Dr. Remzi Azizoğlu, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'ndan Prof. Dr. Ümit Biçer ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı Genel Sekreteri Dr. Metin Bakkalcı oturumun konuşmacıları olmuştur. Sempozyum TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Necdet İpekyüz'ün yönettiği ve izleyicilerin katkılarıyla gerçekleştirilen forum ("Şiddet Karşısında Sağlık Çalışanlarının Tutumu") ile tamamlanmıştır.

d) Türkiye’de Bulaşıcı Hastalıklar:

Türkiye’de bulaşıcı hastalıkların durumuyla ilgili planlanmış olan çalışma, Türkiye’de bulaşıcı hastalıklardaki durum, su ve besinlerle bulaşan hastalıklar, zoonotik hastalıklar, aşıyla önlenebilen hastalıklar, tüberküloz, sıtma, CYBH, Kırım Kongo kanamalı ateşi, kuş gribi ve yeni bildirim sistemi başlıklarıyla sürdürülmektedir.

e) N. Fişek Halk Sağlığı Ödülleri Yönergelerinde Değişiklik:

Daha önce yapılan yönerge değişikliklerine ek olarak, Nusret Fişek ödülleri ile ilgili jürilerde görev alan jüri üyelerinin önerileri gözden geçirilerek yönerge değişikliği yapılmıştır. Ayrıca Akdeniz Üniversitesi Halk Sağlığı A.D.’dan Dr. Necati Dedeoğlu’nun bilim ödülü ile ilgili değişiklik önerisi gündeme alınmıştır.

f) Halk Sağlığı Kongrelerine Katılım

TTB-HSK çalışmalarını tanıtmak ve kol çalışmalarına halk sağlıkçılarının katılımını artırmak amacıyla Van’da düzenlenen 2006 yılı Halk Sağlığı Kongresi’nde HSK Oturumu yapılmıştır. Oturumda Dr.Onur Hamzaoğlu ve Dr.Mehmet Zencir yer almış, HSK’nın tarihçesi ve yürüttüğü çalışmalar hakkında bilgi vermişlerdir. Yine 18. GES ile ilgili “Göç, Çevre, Bulaşıcı Hastalıklar ve Sağlık Örgütlenmesi Açısından Kentler” başlıklı sunum Dr.Muzaffer Eskicak ve Dr.Melike Erkoç tarafından yapılmıştır. Denizli’de Ekim ayında düzenlenecek Kongre’de de oturum talep edilecektir.

g) VI.Ulusal Tıp Etiği Sempozyumu:

28-29 Nisan 2007 yılında yapılan etkinlikte “Sağlıkta Dönüşüm’ün Etik Boyutu” konusu ele alınmıştır. Kongreye kol olarak katkı sağlanmış ve “Ülkemizin Sağlık Gereksinimleri ve Sağlıkta Dönüşüm” başlıklı sunum Dr. Mehmet Zencir tarafından yapılmıştır.

h) Sağlık ve Politika Çalışma Grubu:

Sağlık ve Politika Çalışma Grubu’nun yaptığı çalışmalara (örgüt okulları, sağlık politikaları ile ilgili broşür hazırlıkları vb.) kol adına katkı sağlanmaktadır.